

Język polski: KLASA II T - Zadanie 5

Temat lekcji: Koncept i barokowa miłość w sonecie J.A. Morsztyna „Do trupa”

Nauczyciel: Anna Bielenda (anjabelenda@gmail.com)

1. Proszę przyrzeć się biografii J. A. Morsztyna i wypisać najważniejsze informacje
2. Proszę przeczytać tekst sonetu Morsztyna „Do trupa”
3. Proszę wykonać zadania umieszczone pod tekstem, zapisać odpowiedzi w zeszycie i przesłać na mój adres mailowy.
4. Proszę zapisać i wyjaśnić pojęcia (poszukać np. w Internecie): koncept/konceptyzm, apostrofa, anafora, antyteza, metafora, epitet, wyliczenie, hiperbola, oksymoron.
5. Czas wykonania i przesłania zadania: do 21 kwietnia 2020r

Jan Andrzej Morsztyn (1621–1693) – poeta i tłumacz żyjący w baroku. Studiował w Niderlandach. Zwiedził wiele europejskich krajów. Po powrocie do ojczyzny został sekretarzem króla Jana Kazimierza. Zajmował się polityką i dyplomacją. Pisał wiersze bez zamiaru publikacji; rozpow szechniał je wśród przyjaciół. Wiele lat po jego śmierci ukazały się one w tomach *Kanikula albo psia gwiazda* oraz *Lutnia*.

liryka inwokacyjna (liryka zwrotu do adresata) – utwory poetyckie, w których monolog liryczny skierowany jest do konkretnej osoby lub określonego audytorium.

Jan Andrzej Morsztyn

Do trupa

Leżysz zabity i jam też zabity,
Ty – strzałą śmierci, ja – strzałą miłości,
Ty krwie, ja w sobie nie mam rumianości,
Ty jawne świece¹, ja mam płomień skryty.
Tyś na twarz suknem żalobnym nakryty,
Jam zawarł zmysły w okropnej ciemności,
Ty masz związane ręce, ja wolności
Zbyszysz mam rozum łańcuchem powity².
Ty jednak milczysz, a mój język kwili,
Ty nic nie czujesz, ja cierpię ból srodze,
Tyś jak lód, a jam w piekielnej śręczodze³.
Ty się rozsypiesz prochem w małej chwili,
Ja się nie mogę, stawszy się żywiołem
Wiecznym mych ogniów, rozsypać popiołem.

Jan Andrzej Morsztyn *Wybór poezji*, Wrocław 1998

Figura z nagrobka księcia René de Châlon (czyt.: rene de szalą), 1547

¹jawne świece – świece zapalone wokół trumny
²powity – spytany
³w śręczodze – w upale

POLECENIA

1. Do kogo podmiot liryczny kieruje swój monolog? Określ rodzaj liryki.
2. Na czym polega oryginalność utworu *Do trupa*, którego celem było zaskoczyć czy nawet zaskokować odbiorcę?
3. Z pierwszej i drugiej strofy wypisz podobieństwa między zakochanym i trupem, w trzeciej i czwartej strofie wyszukaj różnice między nimi.
4. W jednym zdaniu napisz, co jest tematem wiersza.
5. By zaskoczyć czytelnika, poeta zastosował: – metafory, – epitety, – wyliczenia, – anafory, – hiperbole, – oksymorony, – antytezy. Z wiersza wypisz po jednym przykładzie każdego z wymienionych środków poetyckich.
6. Uzasadnij, że wiersz *Do trupa* to sonet. 📄 s. 255